

BREZPOSELNOT JE SEZONSKA PRIKAZEN

Take izjavlja ravnatelj službe za posredovanje dela. — Torej dobri časi se ne povrnejo več.

Washington, D. C. — Jones, ravnatelj federalne službe za posredovanje dela pravi v svojem poročilu, v katerem presoja razmere v industriji, da je številno brezposelnih delavcev sezonska prikazen. V devljarskih tovarnah in drugih sorodnih podjetjih v Massachusettsu delajo z omejenim delavnim časom. V New Yorku je veliko število neizkušenih delavcev brez dela. V New Jerseyju se je v tovarnah obrnilo malo na bolje. Stavka v Pennsylvaniji je ostala popolnoma pretrta. Jones pravi, da je industrija normalna, le stavbinska industrija se je malo zakasnela zaradi vremena.

Karakteristično je pa poročilo iz Indiane, namreč pravi, da se delavske razmere stalno obračajo na bolje in da so izgledi za prihodnjih šest mesecev krasni. Poročila iz Wisconsinu pripoveduje, da stavbinska industrija poenjuje, toda v tovarnah delajo precej stalno. Število brezposelnih neizkušenih delavcev v Milwaukeeju je veliko. Pa tudi v Racinu, Madisonu, Oshkoshu in drugih mestih ni nič boljše.

Taka poročila o delavskem položaju prihajajo mesec za mesecem. Nobenega duha ne sluha ni o dobrih časih, o katerih so govorili republikanski političarji, da pridejo, ako ljudstvo izvoli njih. Ljudstvo je verjelo in se volilo le republikance. Ampak dobri časi so ostali proč in se ne vrnejo.

V jeseni bodo zopet nastopili demokratični in republikanski profesionalni političarji in pripovedovali ljudstvu o povratku dobrih časov. In kaj bo ljudstvo storilo? Ali jim bo verjelo?

Anglija protestira proti nemškemu posojilu Rusiji

Berlin, 1. marca. — Nemčija je pred kratkim posodila Uniji sovjetskih republik 800 milijonov mark. Angleški poslanik, lord D'Abernon, je protestiral proti posojilu, toda opravičil ni nič. Diplomatični krogi v Berlinu pravijo, da je preprič v ligo narodov radi povečanja sveta lige na škodo Nemčije precej kriv, da je nemška vlada odobrila posojilo sovjatom.

VABILO NA KONFERENCO GLEDE DELAVSKEGA PRESELJEVANJA.

Washington, D. C. — Ameriška delavska federacija je prejela povabilo za udeležitev mednarodne delavske konference glede preseljevanja delavcev. Povabilo je izdala Preliminarna konferenca, ki se je obdržala v Parizu dne 20. januarja, ki je sestojala iz delegatov Mednarodne federacije strokovnih organizacij, Mednarodne delavske pisarne, Delavske in socialistične internacionale in drugih delavskih organizacij. Na londonski konferenci bodo zastopani tudi delegatje iz Avstralije, Nove Zelandije, Indije, Brazilije, Japonske in še drugih nepridruženih dežel.

Na tej konferenci se bo razpravljalo o selivni politiki, socialnem zavarovanju, nanašajoče se na delavce, ki se selijo iz kraja v kraj, o ekonomskih razmerah in o ureditvi preseljevanja delavcev.

Ameriška delavska federacija bo o tem vabilu razpravljala na svojih naslednjih sejah.

NARODNE IN KROJEVE "Krajani Slovena"

Pragled dnevnih dogodkov

AMERIKA.

Tajnik A. D. F. Morrison svari delavce, naj bodo čuječi. Zanimivo glasovanje o prohibiciji v Koloradu je žalostno izpadlo za suhače.

Unija odpokliče stavko v južnem delu Zpadne Virginije. Ravnatelj posredovalnice za delo izjavlja, da je brezposelnost sezonska prikazen.

Krojaškim podjetnikom je izpodletela sodnijska prepoved. Prizadevanje administracije je povzročilo, da Walsh postane vodja demokracije.

Senat bo te dni glasoval o italijanskem poravnanju dolgov.

PO SVETU.

Fašisti grozijo odpadniku Rossiju s smrtjo, ker razkrinkuje Mussolinija.

Poročila o nameravani razdelitvi Avstrije med Italijo, Jugoslavijo in Češko se nadaljujejo.

Mehiška vlada nastopa proti vsem cerkvam enako, če se ne podajo ustavi.

Anglija protestira proti nemškemu posojilu Rusiji.

Mehiška vlada ne dela izjem med cerkvami

Tujezemski protestantski pastori morajo tudi zapustiti Mehiko. Deportiranje katoliških duhovnov končano.

Mexico City, 1. marca. — "Excelsior" danes poroča, da je minister notranjih zadev Tejeda dejal: "Na podlagi 180. člena mehiške ustave morajo vsi tujezemski duhovni katoliški protestantke in vsake druge cerkve takoj zapustiti Mehiko." To dokazuje, da je bilo napačno sobotno poročilo, ki se je glasilo, da bo protestantskim pastorm, ki so drugače pokorni zakonu, dovoljeno ostati. Predsednik Calles je v konferenci z ministri izjavil, da ne sme biti nobene izjeme, ker potem bi katoličani lahko rekli, da ustava velja samo zanje.

V mehiških protestantskih krogih je zavlada velika poparjenost. Njihov položaj je slabši kot med katoličani; zadnji lahko nadomestijo deportirane duhovne z domačimi, katerih imajo dovolj, medtem ko so domači protestantski pridigarji zelo redki. Protestantske občine v Mehiki so v veliki večini v rokah ameriških pastorej. Neki ameriški pastor je rekel včeraj: "Vse kaže, da moramo iti. Šil bomo, ker nečemo ovirati zakona, katerega smo tudi mi podpirali."

Izgon tujezemskih katoliških duhovnov je brez malega dovršen. Nekaj španjskih in irskih duhovnov se še skriva in te zdaj iščejo. Posebni inšpektorji imajo nalogo preiskati vse sumljive hiše, v katerih se skrivajo duhovni. Policija je dala na listo lastnike vseh onih hiš, na katerih je črno platno kot znak žalovanja katoličanov proti akciji vlade.

Prva pogrebniška tvrdka v Carigradu.

Carigrad, 1. marca. — Mestna uprava je odredila, da pogrebi ne smejo več nositi krat in mrliča na ramah kakor je bila doslej navada v Carigradu in na Turškem sploh. Posledica tega je, da se je ustanovila pogrebniška družba v Carigradu, ki bo vozila mrliča v avtomobilu na pokopališče.

Joliet zavrgel izpreminjanje časa.

Joliet, Ill. — Volilci v Jolietu so v soboto pri izrednih volitvah zavrgli z 2831 proti 979 glasovom predlog za prihranitev dnevnih svetlob s pomikanjem časa za eno uro naprej čez poletje.

UPRAVA SKUŠA POTLAČITI WALSHA

Ti poizkusi povzročajo, da Walsh postaja vodja demokracije, kolikor je je še ostalo.

Washington, D. C. (F. P.) — Justični tajnik Sargent je javno naznanil, da ne bo uvedel postopanja proti Mellonovemu aluminijakemu monopolu, ker je prelomil obljubo, ki jo je dal sveznemu sodišču, s katero je obljubil sodišču, da se ne bo posluževal monopolne metode. Sargent, govorec za administracijo, iziiva senatorja Walsha iz Montane, ki se bojuje, da se izvedejo protitrustovski zakoni proti Aluminij kompaniji, ki je lastnik Mellonu. Walsh apelira na senat, da sprejme večinsko poročilo justičnega odseka, ki priporoča takojšnjo akcijo. Administracija pa po senatorju Cumminsu izjavlja, da senat in zbornica ne moreta prisiliti administracije, da izvaja protitrustovski zakon ali kateri drugi zakon. Stvar je take — ne uvede se postopanje proti Mellonu in ne uvede se postopanje proti aluminijakemu monopolu, dokler ni predsednik Coolidge naklonjen takemu ravnanju.

Ko se to vprašanje sili v ospredje, se sili Walsh, da postane vodja demokracije, kolikor je je še ostalo. Walsh bo v tem slučaju ravnotako ostro nastopal, kot je glede oljnih zemljišč.

Senator Couzens je nastopil proti Mellonovemu popustu davka. On je zdaj podpiral Walsha. Tako ga podpirajo tudi vsi senatorji in napredni senatorji. Walsh je nekoliko šibkejši v demokratični stranki, kot je bil ob času, ko je nastopil zaradi oljnih zemljišč. On zdaj še ne ve, če ga bodo podpirali senatorji Robinson, Simmons, Harrison in Caraway, ali če bodo ostali na strani aluminijakega trusta. Ravnotako se ne more zanesti nanje, četudi glasujejo z njim za preiskavo od strani senata.

Bela hiša podpira Mellona in Sargenta, kot je Denbyja, Falla in Daughertyja, dokler ni postala butara pretežka.

Glasovanje v senatu o Italiji ta teden

Coolidge pritiska na zbornico, naj vendar enkrat odloči o pogodbi glede odplačevanja dolgov.

Washington, D. C. — Pogodba z Italijo glede odplačevanja dolgov bo ta teden sprejeta ali zavrnjena v senatu. Senator Smoot, član ameriške dolgovne komisije, je naznanil v pondeljek, da bo zahteval končno glasovanje o pogodbi še te dni. Predsednik Coolidge je dal vedeti svojim pristajem v senatu, da je že sit zavlačevanja.

Coolidge upa, da bo pogodba ratificirana kljub veliki opoziciji demokratov, progresivcev in nekaterih republikancev.

Konjake mumije odkrite v Egiptu.

Kairo, 1. marca. — Dve veliki kameniti krati, v katerima se nahajata mumificirana konja, sta bili odkriti v piramidi Sakara južno od Kaira. To sta prvi konjski mumiji najdeni v Egiptu, ki sta dokaz, da so stari Egipčani častili tudi konje v zvezi z božanstvi. Mumificiranih bikov, mačk, psov, ptic in drugih živali se je dovolj našlo. Raziakovalci so našli tudi papirus (rokopis), ki omenja neko pevko, katere je prišla z dvora Toth (grško ime egiptovskega božanstva v modrosti) med domače delavce in jih bodrila k delu, toda delavci so ji obrnili hrbet in ali spili ali jo brcali.

Fašisti zagrozili Rossiju s smrtjo

Prejšanji Mussolinijev prijatelj pravi, da bo zdaj vse razkrinkal.

Nice, Francija, 1. marca. — Cesare Rossi, bivši fašistovski uradnik v notranjem ministertvu in Mussolinijev zaupnik, ki je zadnje dni pobegnil v motornem čolnu iz Genove v Nice, se je skrivil v tukajšnji okolici pod tujim imenom. Mislil je iti v Pariz, toda odhod je odložil, ko je prejel cel kup anonimnih pisem s grožnjo, da ga italijanski fašistovski špijoni v Franciji ubijejo, ako zine eno samo besedico o fašizmu.

Predno se je Rossi umaknil iz mesta, je dejal poročevalcem, da je pobegnil v Francijo zato, da tu spiše popolen ekspozé Mussolinijevih zločinov, posebno pa razkrinka vse tajnosti glede Matteottijevega umora.

"Benito Mussolini bo stal razgaljen na aramotnem odru, ko bom gotov z njim," je rekel Rossi. "Dovolj sem trpel za fašizem, zdaj pa ne bom več. Bil sem leto dni v ječi radi zločina (umor socialističnega poslanca Matteottija), za katerega je odgovoren Mussolini. Nočem pa nastopati kot žrtva. Moja želja je, da predložim ameriški javnosti, predvsem pa Italijanom v Ameriki, natančno alko situacijo v Italiji. Nekoč sem imel veliko spoštovanje do Mussolinija, zdaj pa sem prepričan, da je Mussolini potvora."

Poleza krojaških pod- jetnikov izpodletela

Vprašali so za sodnijsko prepoved. — Pa je niso dobili. — Obviseli so v pentifih pogodb, ki so jo podpisali.

New York, N. Y. — "Dobili smo naše zahteve. Tovarnarji ne bodo zlepa poizkusili te poteze zopet," je rekel Charles Zimmermann, ravnatelj oblačnega oddelka v skupnem odboru organizacije Intl. Ladies Garment Workers Union, ko je razložil rezultat pogajanja s sodnikom Joseph M. Porskauerjem. Podjetniška organizacija je zahtevala ostro sodnijsko prepoved proti uniji, ki naj bi preprečila individualne ali pa splošne stavke v tovarnah, v katerih izdelujejo obleke, s katerimi se hoče prisiliti polnjenje pogodb. Sodnik Porskauer je odklonil sodnijsko prepoved, da poizkusi s pogajanjem.

Dodatek k pogodbi, ki je bil podpisan pred njim, določa, da se izvoli trajen in nepristranski predsednik.

Unija se je trudila skozi več mesece, da pripravi podjetnike, da sprejmejo nepristranskega predsednika. Nazadnje so se podjetniki izrekli odprto, ako se izvede ta točka, tedaj to pomeni, da se bodo podjetniki morali ravnati po pogodbi. Končno so prišli do spoznanja, da si ne morejo pomagati iz zagate, v katero so zašli. Izvoliti imajo tri odbornike, unija pa tri, ti vsi skupaj pa izberejo nepristranskega predsednika. Če se pa skupni odbor ne more zediniti na nepristranskega predsednika, tedaj pridejo vsi skupaj pred sodnika Porskauerja s svojimi odvetniki.

Glavna pritožba je bila, da so podjetniki pogazili minimalno mezdo v pogodbi, ki je veljavna do dne 31. decembra 1926. Ker so se direktna pogajanja razbila, so morali delavci zastavkati, da se izvede pogodba. Ampak zdaj je drugače. Če ne pride do sporazuma, tedaj pojde sporna zadeva pred nepristranskega predsednika, da poda svoj odlok o sporni zadevi in pogodba se mora spoštovati.

Stvar se je mirno poravnala in spornost je bila nevarnost.

PREPIR V LIGI MAJE ANGLEŠKI KABINET

Angleški kabinet na robu padca vled konflikta radi povečanja lige narodov napram Nemčiji.

London, 1. marca. — V angleškem kabinetu je nastala kriza valed kavsanja med Anglijo in Francijo ter Italijo glede povečanja sveta lige narodov na izrednem zborovanju lige, ki se o-tvori prihodnji pondeljek v Ženevi radi sprejetja Nemčije v ligo. Kot znano, so zavezniki obljubili Nemčiji ob času sklepanja lokarnskih paktov zadnjo jesen, da ji dajo stalni sedež v svetu čim bo sprejeta v ligo. Zdaj pa je začela Francija, predvsem pa Italija intrigrirati, da se poleg Nemčije sprejme tudi Poljska, Španija in Brazilija v svet lige narodov z namonom, da se na ta način kontrabalancira vpliv Nemčije v svetu.

Angleška kriza se suče okrog zunanjega ministra Austena Chamberlaina, ki je obdolžen, da je s Francijo naredil nekakšno kupčije v omenjenem prepri. Angleški ministri niso edini glede sprejetja Poljske in drugih držav v svet lige narodov. Odločno je pa nastopil parlamentarni klub, ki je zadnji teden s 400 glasovi zaključil, da se zaenkrat sprejme samo Nemčija v svet. To ni po volji Chamberlainu, ki zahteva proste roke na zborovanju lige narodov. Zadeva pride še danes pred parlament in če večina zbornice formalno potrdi svoj prejšnji sklep, bo moral Chamberlain podati ostavko, s njim vred pa lahko pade vsa vlada.

Rim, 1. marca. — Kriza razkola v ligi narodov je velika. Delegatje južnoameriških republik, ki so prišli v Rim in konferirali z Mussolinijem, danes izjavljajo, da bo Italija podpirala zahtevo Brazilije za stalni sedež v svetu lige narodov, v zameno pa bodo latinske in katoliške države podpirale Italijo v vsakem gibanju proti Nemčiji.

Angleška socialistka obiskala premogovnike

Chicago. — Lady Cyntia Mosley iz Anglije in njen soprog, kapitan Oswald Mosley, ki je socialistični poslanec v angleškem parlamentu, sta včeraj posetila La Salle, Ill., kjer sta si ogledala premogovnike. Cyntia je rekla, da vaak napredek v ameriškem premogarstvu in nove ideje v rudarski organizaciji v Združenih državah bodo zanimale njene prijatelje rudarje na Angliškem.

Gosta sta se vrnila v Chicago sinoči in danes si ogledata čikaške klavnice in druge industrije. Danes zvečer sta Cyntia in Oswald Mosley gosta eksekutivne socialistične stranke, ki jima priredi večerjo v hotelu Morrison. V nedeljo sta bila gosta socialističnega poslanca Bergerja v Milwaukeeju.

Lady Cyntia, daai plemkinja po očetu in vnukinja čikaškega multimilijonarja Leiterja po materi, je popolnoma ignorirala milijonarsko kolonijo na Lake Shore, ko je prišla v Chicago, kjer bo pred sodiščem tekmovala za zapuščino po svojem staremu očetu. Lady Cyntia, ki je hči lorda Curzona, je socialistka, odkar je poročila Mosleya. Reporterjem je rekla, da njeni pravi prijatelji so delavci in nima kaj iskati v krogih višje družbe. Rekla je tudi, da se delavska vlada v Angliji kmalu vrne na krmilo.

da ni zastavkalo dvajset tisoč delavcev, ki izdelujejo ženske obleke. Kampanja za organiziranje neorganiziranih krojačev se pa nadaljuje.

Razni načrti za razdeli- tev avstrijske republike

Po načrtu, objavljenem v Pragi, dobi Čehoslovakija Dunaj, Jugoslavija Stajersko in vzhodno Koroško, Italija pa vzhodno Tirole in zapadno Koroško.

Dunaj, 1. marca. — (A. R. Decker, Chicago Daily News.) — Poročila, da je kampanja za unijo Avstrije in Nemčije izvala sporazum med Italijo in malo entento za razdelitev Avstrije, so začela razburjati Dunaj. Najnovejša poročila so iz Prage, kjer češki listi reano razpravlja-jo o razkosanju avstrijske republike v avrhu, da se prepreči povečanje Nemčije na račun Avstrije.

"Narodni Listy" v Pragi, katerih urednik je znani ultranacionalist dr. Kramář, pišejo, da načrt čeških poluradnih krogov za razdelitev Avstrije je sledeči: Čehoslovakija vzame Nijžo Avstrijo z Dunajem vred, Italija anektira vzhodno Tirolsko in zapadno Koroško, Jugoslavija dobi gornje Stajersko in ostali deli Koroške, Nemčija naj pa vzame Voralberg, Salzburg in Gornjo Avstrijo.

Da li je to načrt Italije in male entente, o katerem sta baje razmotrivala Mussolini in Nidich v Rimu zadnji teden, ni znano. Neki drugi načrt izključuje Nemčijo od delitve in daje tirolski Voralberg Švici.

Dr. Kramář je mnenja, da s načrti najbrž ne bo nič, ker Francija in Anglija nasprotujeta delitvi Avstrije.

Kampanja unije s Nemčijo ima v Avstriji vedno več pristašev. Bivši kancelar Seipel, vodja krščanskih socialistov, ki je bil v začetku proti uniji, je zdaj za združitve. Avstrijec v splošnem nimajo upanja, da se združitve doseže v doglednem času.

Delavci, bodite čuječi!

V pogodbe s delodajalci ne sprejemite točk, ki vam prepovedujejo stavkati. — Pravica do stavke je prvenaka delavska pravica.

Chicago, Ill. — Frank Morrison, tajnik Ameriške delavske federacije, je govoril pred čikaško tipografsko unijo štev. 16, katere član je tudi on. V teku svojega govora se ni dotaknil Watson-Parkerjeve predloge, ki ima odločbo, da se stavka odloži za 60 dni. Ampak Morrison je odločno svaril delavce, da naj nikar ne sklenejo z delodajalci pogodb, v kateri bi bila odločba, da se ne sme stavkati ali da se spor izroči prisilnemu sodišču v razsodbo.

"Varujte se protistavkovnega zakonodajstva," je rekel Morrison. "Stavka je delavska najmočnejše orožje. Ako pogodba ali zakon določa, da vi ne smete stavkati, tedaj to pomeni, da niste več svobodni ljudje."

Morrison je prišel kmalu nato v Chicago, ko je Wm. Green, predsednik ameriške delavske federacije govoril s čikaškega foruma za harmonijo v industriji na podlagi pravičnega ravnanja z delavci. Morrisonova odločna izjava, da se mora delavstvo trdno držati svojega orožja stavke in si ga ne sme dati izvit iz roke na noben način, pokaže, da sta med organiziranim delavstvom v glavnem mestu dve različni struji glede taktike strokovno organiziranega delavstva.

Pastor, ki se strinja s Burbankom, izključen.

Kansas City. — Chester J. Staton, baptistovski pastor, je bil zadnji nedeljo odstavljen in izključen iz cerkve, ker je pred kratkim objavil članek v listu, v katerem je odobril izjavo Luthera Burbanka glede vere. "Veseli me, da sem izključen iz grupe bigoty," je rekel Staton.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Nakopi se ne vračajo

Narodna Zedinjena družba (izven Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 na pol leta in \$1.25 na tri mesece; Chicago in Cincinatti \$6.50 na leto, \$3.25 na pol leta, \$1.65 na tri mesece, in za inloposmatvo \$2.00.

Naslov na vas, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

8657-59 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5.00 per year, Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

"MEMBER OF THE FEDERATED PRESS"

Datum v oklepaju n. pr. (Dec. 31-25) poleg vsakega imena na naslovu pomeni, da vprašje s tem dnevom poteka naročnina. Posvetila je prebravmo, da se vam ne izpusti list.

KAKO PLACUJE FARMAR SVOJE ORODJE?

Ali so cene njegovega orodja v soglasju s cenami za orodje?

Odrešniki farmarjev imajo razne nasvete za farmarje, po katerih se naj ravna, pa se jim bo dobro godilo. Najraje jim seveda priporočajo, da naj tako trdo delajo, kakor so delali njih predniki. Ta nasvet je samnasebi velika žalitev, ker gospodje, izmed katerih marsikateri še videl ni, kako se orje, seje, mlati in veje, sugestirajo ameriški javnosti, da so farmarji lenuhi in da so zaradi tega v stiski. Tak nasvet naj oni, ki prihajajo z njim, kar ohranijo sami zase, ker farmarji ga odklanjajo kot žalitev. Drugi trdijo, da je zemlja preveč izčrpana in da ne rodi več, kot je rodila. Tretji prihajajo s kakšnim drugim nasvetom, ki je toliko vreden, kot sta prvi in drugi.

O nečem pa molči stranka, ki je v sedlu, ali pa skuša položaj pokazati v napačni luči, ako farmarji tožijo, da za svoje produkte ne dobe cene, orodje pa morajo plačati po visokih cenah. Govorniki stranke v sedlu se ob takih prilikah izgovarjajo, da to ni resnica, kajti poljedelsko orodje in stroji niso podvrženi colnini.

Ali je to res? Ali naj argumentiramo o stvari? Čemu? Saj fakti lahko govorijo. Naslednja tablica nam pove, kako velika je bila razlika v cenah, ko ameriško ljudstvo še ni bilo osrečeno s Fordneyjevim tarifom.

	1914	1924		1914	1924
Lesčilec za koruze na roko	\$ 8.00	\$17.50	Ospalnik, za katerim je treba hoditi	\$18.00	\$38.00
Ospalnik, na katerem se delavec vozi	25.00	62.00	Brana s tremi deli	18.00	41.00
Sadilnik za koruze	50.00	83.50	Stroj za košnjo	45.00	95.00
Farmaraki voz	85.00	160.00	Stroj za vezanje sno. pov	150.00	225.00

Iz teh primer lahko vsak razvidi, kako velika je razlika med cenami, ki jih farmar dobi za svoje produkte, in cenami, po katerih plača orodje, ki ga potrebuje za obdelovanje zemlje.

Zgornji izveček cen prihaja iz poročila o cenah, ki ga je podal kongresnik James George, kongresnik iz Kansasa.

Res se je delavska mezda nekoliko povišala, ampak ne toliko, da bi bile take cene na mestu. Za nekatero orodje in stroje so se cene podvojile, kar dosti jasno pove, da se uganja profitarstvo s farmarskim orodjem. Fordneyjev tarif ne koristi nikomur drugemu kot industrijalcem in trgovcem. Delavci in farmarji nimajo najmanjše koristi. Farmar ne plačuje le visokih cen, kadar kupuje poljedelsko orodje, ampak on plačuje visoke cene za vse, kar potrebuje za svoj dom. Tu je n. pr. aluminijski trust. Ako želi njegova žena nakupiti nekaj posode, tedaj mora temu trustu odračunati svoj davek. Aluminij ne potrebuje nobene zaščitne colnine. Produkcija aluminija je zelo razvita. Gospodje, ki tvorijo ta trust, pa hočejo k nakopičnim milijonom nagromaditi nove milijone, in zato se ščiti aluminij. Farmar potrebuje obleko. Volno je prodal poceni volnenemu trustu. Ko pa kupi napol volneno obleko, pa mora plačati tako ceno, da se popraška za ušesi in ne verjame svojim ušesom, da je prav slišal.

V vojnem času je dobil nekaj več za svoje produkte, kot v sedanjem času. Večji del te cene je običal v žepih prekupcev in mešetarjev, ki niso orali, sejali in mlatili, ampak so le želi velike profite. Ako dandanes nočejo farmarji slediti več voditeljem stare garde, imajo za to svoje vzroke. Med te vzroke spada tudi Fordneyjev tarif, ki povzroča, da mora farmar plačati vse po visoki ceni, kar potrebuje za svoje življenje.

Fordneyjev tarif ni pametna gospodarska odredba, ampak je sredstvo, ki služi tovarnarjem za obogatitje. Navadno ljudstvo nima od njega nobenih koristi.

Jugoslavija kot tržišče za ameriške blage

Uradno glasilo federalnega trgovinskega departamenta "Commerce Reports" od 15. februarja priobčuje pod zgornjim naslovom daljši članek izpod peresa Mr. Jamesa Somerville-a, uradnika evropskega oddelka urada za notranjo in inozemsko trgovino v trgovinskem departamentu. Tu navajamo nekatere glavne točke iz tega zanimivega članka.

Skupni uvoz Jugoslavije iz Združenih Držav je l. 1924 znašal le \$4,114,929. Dočim bi kdo iz tega števila sklepal, da je inozemska trgovina Jugoslavije omejena, podatki o skupni trgovini Jugoslavije z vsemi drugimi deželami kažejo, da je ravno narobe. Na pr., vrednost njene skupne inozemske trgovine v l. 1924 je bila za 13 odst. višja od grške, dasi je trgovina te zadnje z Združenimi Državami znašala 25 milijonov.

Hiter razvoj trgovine po vojni. Inozemska trgovina Jugoslavije je po vojni porastla za 360 odst., ako računamo v zlati vrednosti. Ta veliki porastek je sicer v velikem obsegu pripisati večjemu obsegu države vlad uveljavljanja stare Srbije z delom prejšnjega avstro-ogrskega ozemlja, ali vžle temu je tak porastek pomemben. Od l. 1923 do l. 1924 je inozemska trgovina Jugoslavije porastla za 42 odst., kateri porastek je večji od katerekoli druge dežele razun Ogrske. Podatki za prve tri četrtinke l. 1925 označujejo nadaljnji porastek od 20 do 25 odst.

Nedavne cenitve prometa po Dunavi v zadnjih treh letih pokazujejo, da spada k Jugoslaviji 30 odst. skupne tonaže, ki se vozi po tej reki, in da v tem pogledu Jugoslavija nadkriljuje svojega najbližjega tekmeča, Avstrijo. Podatki za l. 1925 označujejo, da se je tonaža Jugoslavije povečala za odstotek, ki je približno dvakrat večji od onega najbližjega tekmeča. Take zunanje okolščine dajejo misliti, dali niso ameriški trgovski krogi dosedaj morda podcenili važnost jugoslovanskega tržišča.

Ugodni pogoji za gospodarsko stabilnost.

Nekatere činjenice ekonomske stabilnosti vpravičujejo gotov optimizem glede trgovinskega razvoja Jugoslavije. Od začetka l. 1922 je vlada izvrševala politiko deflacije. Državna posojila s strani Narodne Banke so prestala, število novčanic v prometu se je omejilo in zlata rezerva se je povečala. Dosegla se je bilanca v državnem budžetu, deloma valed ostrega poviška davkov, ali v glavnem valed večjega prihoda, izvirajočega iz večje narodne produktivnosti in večjega trgovskega obrata. Inozemska trgovina se je toliko razvila, da se je jako neugodna trgovska bilanca povojnih let spremenila v ugodno bilanco l. 1924. Dinar pa je med februarjem 1923 in avgustom 1925 poskočil v vrednosti za 80 odst.

V izpodbujajo izvoza je vlada izboljšala železniški promet in pristaniške ugodnosti ter znižala tarif za prevoz do pristanišč. Izvozne carine niso bile tako visoke kot v nekaterih sosednjih državah in nedavno so se izvozne na žito nadalje znižale in izvoznine na nekatere poglavitne izvoze so se popolnoma odpravile.

Povišek poljedelskega pridelka je pomemben. Letina 1923, ki se je smatrala za precej normalno, je bila l. 1924 nadkriljena za čez 30 odst. in l. 1925 za približno 40 odst. Zasluzki državnih monopolov so bili l. 1924 sedemkrat večji kot l. 1920.

Večji prihodi železnice.

Eden izmed najboljših znakov notranjega gospodarskega razvoja so rastoči surovi dohodki državnih železnic. Članek navaja tabelo, iz katere je razvidno stalno izboljšanje železniških financ od l. 1921 do l. 1924. Državne železnice so prinesle čisti dobiček prvič l. 1922 in ta je bil vporabljen za popravilanje vojnih poškodb, tako da je obnova železnic sedaj skoraj popolnoma dovršena. Poleg tega je bilo od premirja naprej nakupljenih 550 milj železnic in dovršenih 300 milj novih železnic. Druga deila se vršijo, tako da celokupno se-

laniško omrežje Jugoslavije sedaj pokriva 6500 milj normalnotirne in skoraj 3000 milj otkotirne proge.

Razvoj železnice potrebuje inozemski kapital.

Vendarie pomanjkanje primerenih železniških in cestnih zvez ostaja še vedno ona velika okolščina, ki zadržuje rekonstrukcijo in razvoj Jugoslavije. To je vzrok, zakaj Jugoslavija, dasi se je sedaj rešila domače tesnosti kredita in to valed ogromnega porastka bančnih vlog v zadnjih mesecih in dasi ima zato na razpolago več kapitala kot ga potrebuje za redna trgovska posojila, vendarie išče tujega kapitala. Jugoslovanske banke nereda privozujejo svoj domaći prebitek na dolgoročne investicije, kakršen so potrebne za gradnjo železnic.

V tej zvezi so se l. 1922 storili koraki za ameriško posojilo od sto milijonov dolarjev v obrokih, ali dosedaj le \$15,250,000 tega posojila je bilo plačanih, nevtvaki tri milijone kratkoročnega posojila. Zato pa je bil znaten del državnega prihoda posvečen glavnim stroškom za gradnjo železnic, mostov in drugih produktivnih in prihodonosnih gradenj.

Zboljšanje državnih financ je drastično razvidno iz okolščine, da oni državni prihodi (zlasti dohodki iz monopolov), ki so bili odkazani kot garancija za zgornje posojilo, so take rapidno porastli, da so l. 1924 znašali 9.6 krat več kot kar bi bilo potrebno za obresti in letno amortizacijo vsega stotomiljskega posojila.

Porastek državnih prihodov.

Splošni dohodek države je tako znatno porastel, da proračun davčnih prihodov za 1926-27, dasi ne zahteva nikakih dodatnih ali povišanih davkov, znaša ravno trikrat več v zlati vrednosti nego so znašali davčni prihodi za l. 1922-23.

Stabilnost privlačuje prištednje v promet.

Kot važen vpliv, ki je pospešil ta napredek, članek navaja postopno izboljšanje politične stabilnosti, kakor tudi razvoj bolj prijateljskih odnosov s sosednimi državami. Te okolščine so toliko vzpodbudile trgovsko zapužanje, da privatna premoženja, investirana radi varnosti v neproduktivne vire tekem vojne in v povojnih dobah, in male prištednje, umaknjene iz bank in spravljene doma, so začele vračati se nazaj v banke. Posledica je, da so hranilne vloge dosegle predvojni znesek. Na tak način znaten del mrtvega kapitala postane razpoložljiv za pospešitev nadaljnjega gospodarskega napredka.

Podlaga za izboljšanje financ in trgovine je večja produkcija.

Stalen in v nekaterih slučajih čudovit porastek produkcije tvori podlago za izboljšanje državnih financ in inozemske trgovine Jugoslavije.

Letina žita je l. 1923 znašala (v okroglih številkah) 4,637,000 metričnih ton, l. 1924: 6,150,000 metričnih ton in l. 1925: 6,783,000 metričnih ton.

Pridelek lesa, ki je l. 1921 znašal 412,000 metričnih ton in l. 1922 je znašal 768,000 ton, se je l. 1923 povečal na 1,277,000 ton in l. 1924 na 1,654,000 ton.

Pridelek sladkorja, ki se je po prejšnji večini uvažal, znaša sedaj več nego se ga potrebuje za domačo uporabo.

Pridelek tobaka je l. 1919 znašal komaj 5 milijonov kil, l. 1921 je že znašal skoraj 12 milijonov, l. 1924 pa 33,600,000 kil.

Ta znatno večja produkcija razlaga okolščino, zakaj je 1924 vžle temu, da je 30 odstotna višja vrednost dinarja obtežila položaj izvoznikov, bil izvoz poljedelskih pridelkov za 90 odst. večji kot l. 1923, oni živinskih produktov za 15 odst., lesnih in gozdnih produktov za 40 odst., rudniških produktov za 250 odst. in tovarniških produktov za 60 odst. večji.

Povoljni razvoj inozemske trgovine.

Podatki o uvozu in izvozu od l. 1919 naprej pokazujejo, kako se je jako neugodna trgovska bilanca (večji uvoz kot izvoz) v l. 1919 in 1920 postopno spremenila v jako ugodno trgovsko bilanco. To se je izvršilo deloma potem omejitve uvoza, zlasti pa potem izredno večjega izvoza. Član-

kar razpravlja na dolgo o tem s obilico podatkov in navaja tudi krizo v izvozu l. 1924, ki je nastala radi porastka dinarja v lute in ki je ustavila nadaljnji razvoj izvozne trgovine. Od septembra l. 1923 pa je dinar ostal stalen in ta okolščina, kakor tudi prilagoditve, ki se sedaj vršijo glede mezd, prevoznih cen in drugih stroškov blaga, ter splošna tendenca za odpravo vseh izvoznih obetav nadaljnji razvoj uvozne in izvozne trgovine.

Glavni predmeti inozemske trgovine.

Članek navaja glavne predmete uvoza in izvoza v l. 1924, in označuje, kaj Jugoslavija v glavnem uvažja in izvažja.

Izmed uvoza stojijo (v zlati vrednosti) v prvi vrsti bombaževine, potem zaporedno železnine in jeklovine, volnine, stroji, mineralna olja, sladkor, kava, premog, usnje, surovi bombak, krzna, riš, steklo in rastlinska olja.

Glade izvoza prevladujejo les, živina in poljedelski produkti. Od živine predstavljajo največjo izvozno prednost govedo, potem prašiči in konji ter zaklano meso. Od poljedelskih pridelkov stoji na prvi vrsti pšenica in pšenična moka, potem jajca in koruza. Za temi glavnimi izvoznimi pridelki prihajajo zaporedno po vrednosti izvoza: baker, cement, slivje, drva za kurjavo, lan, svinac, krzna in koža, sir itd.

Tekom leta 1925 je nastal znaten padec v izvozu lesa, in to valed porastka dinarja. Poljedelski pridelki so stopili na prvo vrsto, za njimi pa živina.

S katerimi deželami Jugoslavija trguje?

Večji del inozemske trgovine Jugoslavije se omejuje na trojico držav: Italijo, Avstrijo in Cehoslovakijo. Te tri dežele so l. 1924 dobavile 60 odstotkov vsega uvoza v Jugoslavijo in odjemale 63 odst. vsega izvoza. Združene Države so oddale 3.9 odst. vsega uvoza in stojijo v tem pogledu na šestem mestu izmed vseh držav, odjemale pa le pol odstotka vsega izvoza ter so v tem pogledu stale na štirinajstem mestu.

Italija je bila stalno najglavnejši odjemalec Jugoslavije, stopila pa je na prvo mesto glede uvoza še l. 1924, ko je nadomestila Avstrijo v tem pogledu.

Železniški sistem ovira trgovinski razvoj.

Vse kaže, da bi Jugoslavlani radi videli, da se njihova zunanja trgovina bolj na široko razdeli. Poudarjajo razna naravna bogastva dežele in njeno strategično lego, kar se tiče prometa, z Dunavo na eni strani, ki ji daje pristop do vse centralne Evrope, in s Črnim Morjem in obsežno jadransko obaljo na drugi strani, ki jim dajata pristop do sredozemske trgovine, in so prepričani, da te okolščine bi mogle dati njeni trgovini širši obseg nego je onih komaj tucat držav, ki so sedaj deležne jugoslovanske trgovine.

Glavni vzrok, ki še vedno ovira to zaželjeno razširjanje trgovine in zadržuje notranje gospodarsko izboljšanje, je dejstvo, da železniški sistem v prejšnjih pokrajinah avstro-ogrske monarhije je bil zgrajen tako, da se je promet osredotočil na glavnih progah, vodečih do Dunaja in Budimpešte. Dokler se ne zgradijo dodatne proge, ki bodo ustvarile boljše zveze med staro Srbijo in jugoslovanskimi pokrajinami bivše monarhije in bodo zvezale notranjost s pristanišči, je pričakovati, da izvoz iz mnogih pokrajin Jugoslavije, ki bi se lahko plodonosno upotil v nove dežele, ostane pri stareh poteh.

"Commerce Reports" obeta, da se bo v prihodnji izdaji bavil posebno s trgovino Jugoslavije z Združenimi Državami, o mogočem razvoju iste toliko glede uvoza, kolikor glede izvoza in o trgovskih metodah, ki jih treba pri tem upoštevati.—F.L.L.S.

Dvajseti porod ubil mater.

Kewanee, Ill. — Mrs. Louis De Pauw, ki je bila na glasu, da je mati največje familije v državi Illinois, je v spoboto plačala svoj rekord s svojim življenjem. Ko je porodila dvajsetega otroka, je umrla. Stara je bila 48 let.

NAROČITE SI KNJIGO

"AMERIKAN SLOVENS"

K. T. B. J.

ZARKOMET

Kako se pride na "vrh".

Rudi in Liza sta mož in žena. To je pravi soprog in soproga. Oba delata in oba hranita. Otroka sta imela — sta sklenila — ko prihranila toliko, da si lahko kupita lastni dom in avto.

Ko sta prihranila prvih sto dolarjev, je Rudi opustil cigarete, da prihrani še več. Liza je opustila "rum". Nato sta opustila gledališče. On si je kupil najcenejšo obleko, ona najcenejši klobuk. Skrčila sta hrano; prešela sta se v cenejše stanovanje. Opustila sta časopise in knjige.

Denar za avto je bil skupaj. Kaj zdaj? Do doma je še daleč. Morda prideta prej, če takoj kupita avto! In avto je dandanes pol hiše! Časa in dela je še dosti. Kdor lahko dela in hodi lahak, lahko pride do Vladivostoka. Na drugo pa ni treba misliti!

V Sheboyganu je zmanjkalo paprike.

Vsem onim v Sheboyganu, ki me v enomer povprašujejo zakaj ni več paprike, pojdite, da je stara zaloga že zdavnaj pošla. Kar je je še bilo, so jo posbille naše ženske za "hungarski" gola, ki so ga naredile za Kolumbove viteze in nekatere naše rojake na cerkvenem bazarju. To liko mi je znano, da se je neki rojak, ki je prodajal tikete po 50c za gola, izrazil: "Kupite, kupite tiket za gola! Izvrsten bo. Narejen je iz farških jezikov in sheboyganske paprike". Res so se ga poslužile nekatere naše rojakinje s tako elastičnostjo, da je ena rekla, ko se je oddahnila, da jo bo še tri tedne peklo po njem — ni pa povedala, kje. Ljubitelji paprike morajo torej počakati še par mesecev. Sedaj je še snag. Lešniki še ne razstejo in paprika tudi ne. — Sin Hatega Urbana, ki v Edinosti zgonce prodaja.

Kdo se bije po zobeh?

Grdina, predsednik K. S. K. J., je enkrat lani pisal v kutarskem listu, da je 90 odstotkov članov S. N. P. J. katoliškega prepričanja.

Trunk pa zdaj piše v istem listu, da je morda 90 odstotkov ameriških Slovencev, ki napadajo katoliško naziranje.

Grdina in Trunk se morata sama poravnati.

Trara, tutiti!

Ni kampanja, krampanja je!

Dragi Zarkomet! Ali si še pozvedel, koliko naročnikov so dobili tajniki društev S. N. P. J. franciskanom na razpogan letak? Tajnik nekega društva v Collinwoodu je dobil dva listja črnege lista. To je bilo smešno. Vrače trda mora iti kutarjem za naročnike, ko jih lovijo v naši jednoti, katero nazivajo rdeča, brezverska itd. Na "Lisastem polju" stare jednote je vsekakor še vse suho in jalovo. Torej koliko milijonov glasov imajo naši tajniki? — Rdeči trn iz Collinwooda.

Trunkova osoljena piščeta.

Neki, zelo namazan teolog je nekoč dejal, da je cerkev sama dokazala svoj božji izvor s tem, ker je zabita duhovščina še ni unčila. (Joa. McCabe: Source of the Morality of the Gospel.) Kdor čita Trunkov "scrap", bi moral skoraj temu pritrditi, dasi jaz ne verujem v božji izvor cerkve.

Mi vsi, ki damo za vse "najprimitivnejše primere" in sveto pisemske prispevke le to, kar so vredne, se same delamo silno "kunšne", ne vemo pa nič, meni leadvilski fajmošter. Ponovno izpovem, da res ne vem nič o tisti duži, ki jo Trunk in Brisbane primerjata s piščetom v jajcu. Nak, tako "kunšne" pa nečem biti, da bi — v temni noči v temni kleti iskal zamorca, katerega ni tam.

Trara, tutiti!

Teška usoda marijivih . . .

Cenjeni K. T. B. J. Oni, ki se najbolj poganjajo za delavske pravice s tem, da so preveč glasni, kadar molčijo, dobe za kram nezabljene počitnice, da bodo drugič bolj tiho molčali! — Kanlja iz Iowa.

K. T. B. J.

Unija končala stavko v južni Zpadni Virginiji

To ne pomeni, da se unija ne vrne več na to polje. — Razmere bodo kmalu pozvale rudarje zopet v vrste.

Charleston, W. Va. — Rudarska organizacija je odpoklicala stavko v južnem delu Zpadne Virginije. To pomeni, da 15.000 oseb ne bo prejemalo več razne provizije vsakih štirinajst dni in \$1,50 na osebo.

Umik je prišel zgodaj v mesecu februarju v premogovnikih ob Little in Big Coal rekah. Končno je bil odrejen umik v premogovnikih ob potokih Paint Cabin in drugih potokih, ki se izteka v reko Kanawha. Na premogovniškem polju Mingo in Nove reke je pa bila stavka že zdavnaj končana.

Nekaj časa je bila stavka učinkovita. Ali položaj se je popolnoma sčasoma izpremenil. Kompanije so dobile delavce po ceni iz južnih držav, veliko rudarjev se je pa vrnilo na delo, ker niso mogli več prenesti dolgotrajne stavke. Veliko stavkarjev in sicer najbolj vrlih mož je pa odpotovalo s svojimi družinami drugam. Ostali stavkarji, kar jih je še ostalo, so pa živeli v šotirih ali pa pri svojih prijateljih.

Iz kompanijskih stanovanj so bili vsi stavkarji z njih družinami vred vrženi na cesto. To se je zgodilo že pred štirimi leti.

Vodstvo stavke je prevzela po letu 1924 mednarodna unija. Položaj se je obračal vedno bolj na slabo. Kompanije so izposlovale sodnijske prepovedi, ki so prepovedovale uniji, da naj ne nagovarjajo rudarjev, da prelomi jo žolte individualne pogodbe. Internacionala je odpravila nekatere agresivne metode prejšnje distriktna uprave, ki so bile zelo popularne med rudarji v Zpadni Virginiji.

Provizorični distriktni urad v Charlestonu ostane. Stavka se nadaljuje na premogovem polju v Fairmontu. Tam je še nekaj družb, ki imajo pogodbo z unijo. V južnem delu Zpadne Virginije pa ni v veljavi nobene več pogodbe.

Ampak brez dvoma rudarska organizacija ne bo držala križem svojih rok. Prav zanesljivo se vrne zopet kmalu na južno premogovo polje, kajti razmere postajajo v vsakem dnu slabše in slabše. Med rudarji še živi bojeviti duh.

PROTESTI PROTI OBERFA- SISTU MUSSOLINIJU SE MNOŽE.

Chicago, Ill. — Mussolini je uničil v Italiji delavske zadruge: produktivne in konsumne. To je izvršil v interesu privatnega biznisa, da bodo branjevi in bizniški interesi še bolj odirali italijanske delavce. To zatiranje konzumnih in produktivnih združenj ni ostalo brez vtisa na ameriške zadrušnike. Posledica je ta, da se protesti proti Mussolinijevim početjem vedno bolj množijo. Zda so zopet protestirale sledeče kooperative: New York Mills Cooperative Co. (Minn.), Consumers Cooperative Co. iz Hibbinga (Minn.), Rock Cooperative Co. (Mich.), Cooperative Co. iz Ironwooda, Michigan, Peoples Cooperative Co. iz Superiorja, Wis., Northern Farmers Cooperative Society iz Angore, Minn. in Wayne Produce Assn. iz McKinnana, Ga.

Resolucije teh združenj so bile odposlane italijanskemu poslanku v Washingtonu in Mussoliniju v Italijo.

POŠTNI DELAVCI ŽELE SO- BOTO POPOLDNE PROSTO.

Middletown, Conn. — Tukajšnja državna konvencija poštne uslužbenec, organiziranih v National Federation of Post Office Clerks je zaključila, da so uslužbenec v soboto popoldne in na Božič popolnoma prosti. Razmotak se je ta konvencija izrekla proti priganjanju pri delu. Odobrila je Leobuck-Stanfieldovo penzijsko predlogo.

Ali lahko znanj pravilno plant in čitat angleško? Naroči si "Slovensko-anglško slovarico", kuhar je izšla in ima na prodaj Knjižarna Matice S. N. P. J.

ZANIMIVO GLASOVANJE V TRDNJAVI PROHIBICIJE.

Za opojne pijače so bili oddani štirje proti enemu glasu.

Denver, Colo. — Pokrajina Skalnatega gorovja je bila skozi leta poznana kot trdnjava prohibicije. In zdaj so v tej trdnjavi prohibicije odglasovali za vino in pivo.

Glasovanje je uveljagal dnevnik "Denver Post" in se ni vršilo po strankah. Glasovanje je bilo razdeljeno v tri sekcije: Mesto Denver, država Colorado zunaj Denverja in teritorij dnevnika zunaj države Colorado, ki objema dele Wyominga, Montane, Idaho, obeh Dakot, Kansasa, Nebraska, Oklahome, Nove Mehike, Teksasa, Utaha in Nevade.

Glasovi, kot jih navaja dnevnik, so bili oddani takole:

Prohibicija	Za	Proti
Denver	8.762	39.431
Colorado	10.762	29.614
Zunaj Colorada	1.242	10.655

Za vino ali pivo.

Prohibicija	Za	Proti
Denver	41.244	7.956
Colorado	31.062	9.899
Zunaj Colorada	11.050	1.144

Glasovanje je zaradi tega

važno, ker je bila ljudstvu dana priložnost, da izreče svoje mišljenje o prohibiciji. Važno je tudi zaradi tega, ker se je v Denverju udeležilo več ko polovica volilcev tega glasovanja, kot se jih normalno udeležijo pri volitvah. Danes ne more nihče trditi, da večina ljudstva želi prohibicijo.

Glasovanje je pričelo dne 12. februarja. Dva dni kasneje je organizacija proti prohibiciji, ki ima svoj sedež v Denverju, izdala oklice na vse člane svoje organizacije, da se naj ne udeležijo glasovanja, ki so za modificiranje Volsteadovega zakona.

V tem času pa tudi prohibicionisti niso držali križem svojih rok. Pričeli so z obširno agitacijo in skoraj z vseh prižnic so klicali pridigarji svoje vernike, da naj glasujejo za prohibicijo. V cerkvah so imeli volilne žare, v katere so verniki metali listke, katere so nato pobrali iz njih in jih poslali dnevniku "Denver Post".

Vest iz Jugoslavije

IZID VOLITEV V DELAVSKO ZBORNICO.

Delavska enotnost je zmagala! 29.300 glasov za delavske razredne liste.

Pri volitvah za Delavsko zbornico je bilo ob zaključku skrutin oddanih skupno sledeče število glasov:

Lista Združene delavske strokovne zveze Jugoslavije: 29.300.

Lista Jugoslov. strokovne zveze (klerikalci) 15.073.

Neodvisna delavska lista (demokrati, narodni socialisti) 8359.

Lista Slovenske delavske zveze (samostojni kmetje) 1057.

Lista socijalnih demokratov (bernotovci) 2495 glasov.

V splošni skupini je bilo razposlanih po glavnem volilnem odboru krajevnim volilnim odborom 75.166 glasovnic, krajevni volilni odbori so dostavili 64.456 glasovnic; krajevni odbori so vrnil 10.495 glasovnic; izgubljenih je bilo 55 glasovnic.

Dne 1. februarja je bilo oddanih 15 glasov; 3. februarja 8209; 4. febr. 13.144; 5. febr. 16.094; 6. febr. 7831; 7. febr. 11.364; od teh je bilo spoznano veljavnih skupno 56.284 glasov.

Lista Združene del. strokovne zveze je dobila v splošni skupini 27 mandatov.

Iz teh števil je razvidno, da združene razredne strokovne organizacije prav sijajno zmagale.

Porazeni so klerikalci in vse ostale kapitalistične skupine, ki

so šle vse brez razlike srdito v boj proti združenemu razrednemu delavstvu. Vse kandidatne liste, od klerikalne doli, so bile naperjene proti delavstvu, proti njegovim interesom in ciljem, proti njegovi enotnosti. Naš probužen in združen proletarijat je porazil in pogazil vse. Zmagal je tako, kakor so vsi ti njegovi odkriti in prikriti sovražniki najmanj pričakovali.

Prvič po štirih letih usodne razcepjenosti, mučnih notranjih sporov in razdorov je naš proletarijat končno zopet enotno nastopil — in že so prvi glasni uspehi tukaj. Delavska zbornica je njegova, v njej bo odločevala njegova volja, njegov interes.

Skoro 30.000 glasov je dobila delavska razredna kandidatna lista, 30.000 zavednih in zanesljivih vojakov šteje torej armada združenega socialističnega revolucionarnega delavstva.

Velikega pomena je, da se je Delavska zbornica ohranila delavstvu, še večjega pomena pa je, da so te volitve pokazale, da živi v našem delavstvu jaka zavest, disciplina, požrtvovalnost, neupogljiva borbenost, neizbrnna vera v zmago socializma, v zmago proletarijata.

Se več: Ta volilni uspeh bo še bolj ojačil delavsko fronto, jo prenovil in konsolidiral do poslednje možnosti, ker bodo te volitve uverile poslednjega prebujenega in poštenega delavca, da je bilo delo za zedinjenje vsega našega razrednega delavstva potrebno in nujno, da se niso varali oni, ki so leta in leta deščo ob najhujšem nasprotovanju lastnih pristavev in prijateljev delali na združitvi delavskih sil na osnovi marksističnega revolucionarnega razrednega boja, anovanja in pojmovanja, ter skušali ponovno in znova vpostaviti enotno fronto v delavskih organizacijah in v jugoslovanski delavski politiki. Te volitve so potrdile pravilnost te načelne in taktične linije, potrdile so nujnost in umestnost te politike. Na tej osnovi in sledeč tej enotni liniji, treba sedaj graditi in krepiti naprej delavsko enotnost, konsolidirati delavske sindikate, prepojititi tudi duševno vse jugo-

slovanski delavski pokret s tem pravim, čistim, res marksističnim, res razrednim mišljenjem in hotenjem.

Te volitve so pokopale politiko oklevanja, oportunizma, parasitizma, pučizma in razdiranja v delavskem gibanju, uveljavile pa politiko enotnosti, odločnosti, razredne politike!

Naše delavstvo se je po štirih težkih letih uveljavilo na politični pozornici Slovenije znova kot močna odločujoča politična sila.

Hud poraz je doživela Slovenska ljudska stranka. Zastopniki te stranke so prvotno v svoji objestnosti zahtevali zase več mandátov, nego jim je šlo. Odkrito povedano, nam je bilo samo všeč, da sta klerikalno manevriranje in klerikalna nestrpnost pri pogajanjih izključile vsako možnost sporazuma, ker smo si želeli odkrite in čiste borbe z vsemi nasprotniki delavstva, da se vidi njihova in naša moč. Takrat so klerikalci kričali: "Angažirali bomo celo klerikalno stranko, vse njeno časopisje in ves njen aparat; vprašanje volitav v delavsko zbornico je za nas vprašanje cele klerikalne stranke." Tako se je tudi zgodilo. Poraza pa le niso mogli preprečiti. Njihov poraz pri teh volitvah je zato še iz omenjenih razlogov hud politični neuspeh cele klerikalne stranke. Zlasti v tem političnem trenutku je ta hrupni poraz za slovenske klerikalce naravnost katastrofalen. Posledice se bodo kmalu občutile doma in v Beogradu. Prav je tako, in prav je, da so bile tudi vse ostale stranke po vseh pravilih tepene.

Preiskava o goljufiji v Jugoslovski banki. — Policijski izvidi o goljufiji zneska 230 tisoč dinarjev, ki je bila izvršena na podlagi ponarejenega blagajniškega nakazila Diskontne banke, doslej niso imeli uspeha. Nadzornik detektivov se je vrnil s svojega potovanja, a nade, ki so se polagale v njegove izvide izven Zagreba, se niso izpolnile. Sedaj čakajo na poročilo grafologa, ki proučava rokopis osumljenih oseb.

Vse priide na dan. — Dne 25. oktobra so našli v Javorju nad

Crno mrtvo Nežo Molar. Komisija je dognala, da je bila nesrečna žrtev zadavljenja. Začet se je lov za zločincem, a šele sedaj se je posrečilo orošnikom v St. Pavlu pri Prebodu prijeli slaboglasnega delavca Ivana Pečovnika, kateri dejanje tudi priznava. Oddali so ga v zapore celjskega okrožnega sodišča.

Valed neprevidezosti skoraj zgorela. — Dekla Marija Stanzler v Razvanju pri Mariboru je hotela zvečer zakuriti peč. Ker je bila že tema, je postavila svetilko pri peči na tla. Valed neprevidezosti pa se je ta prevrnila in razbila. V hipu je bila Stanzlerjeva vsa v plamenih, ker si je pri gašenju omočila obleko v petroleju. Predno so prihitali do mačini na pomoč, je dobila še vse polno opeklin ter se zgrudila nezavestna na tla. Ogenj so kmalu nato pogasili, dekle pa so morali prepeljati v bolnico.

Jugoslovanski izumitelj v letalstvu. — V Kino-palaci v Beogradu je razstavljeno novo letalo z zračno turbino, ki se po obliki in principu močno razlikuje od dosedanjih letal. Konstrukcija je zelo kombinirana in ima to prednost, da se more letalo dvigniti navpično in takoj z mesta, na katerem se nahaja. Leteti more dalje z največjo naglico v višini enega metra, kar je pri drugih aparatih popolnoma izključeno. Pri tem pa porabi zelo malo energije. Z veliko lahkoto leti naprej in nazaj, desno in levo, navzgor in navzdol. Aparat je izumil mehanik Ante Radošević. Zanimivo je, da je letalo uporabljivo tudi kot avtomobil in hidroplan.

Novo telefonsko zveze. — V najkrajšem času se prične z ureditvijo nove telefonske zveze med Zagrebom in Splitom. V dveh mesecih bo dovršena tudi druga telefonska linija med Beogradom in Subotico, a v kratkem nova zveza s Dunajem in Budimpešto. Tudi nova zveza med Beogradom in Skopljem bo še letos dograjena. S tem bo izrpan program za letošnje leto.

Umrli so v Ljubljani. — Marija Krič, bivša kuharica, 74 let; Stefanija Tudijska, hči žel. uslužbenca, 5 let; Alojzija Sir-

nik, žena vpok. sodn. nadoficijara, 65 let; Marija Beršič, delavka, 73 let; Janez Eržen, sin posestnika, 13 let; Joško Jereb, sin strojn. ključavničarja, 3 mesece; Avgust Riehomier, tehnik, 62 let; Julijana Frander, žena mizarja, 62 let; Emanuel Nowy, član orkestra nar. gled., 39 let; Tomaž Brdnik, sin šivilje, 1 uro; Jože Jagman, sin šoferja, 12 ur; Franc Tome, dninar, 25 let; Albin Japelj, sin dninarice, 13 mesecev; Marija Mencinger, žena posestnika, 39 let.

NAROČNIKI POZOR!

Znamenje (Febr. 28-1926) pomeni, da vam je naročnina potekla ta dan. Ponovite je pravočasno, da vam lista ne ustavi. Ako lista ne prejmete, je mogoče vstavljen, ker ni bil plačan. Ako je vaš list plačan in ga ne prejmete, je mogoče vstavljen valed napačnega naslova, pišite nam dopisnico in navedite stari in novi naslov.

Naši zastopniki so vsi društveni tajniki in drugi zastopniki, pri katerih lahko plačate naročnino.

Naročnina za celo leto je \$5.00 in za pol leta pa \$2.50. Člani S. N. P. J. doplačajo za pol leta \$1.90 in za celo leto \$3.80.

Za mesto Chicago in Cicero za leto \$4.50, pol leta \$2.25, za žane \$5.30.

Za Evropo stane za pol leta \$4.00, za vsa leta pa \$3.00.

Tednik stane za Evropo \$1.70. Člani doplačajo samo 50c za poštnino.

Naročnino lahko tudi sami pošljete na naslov:

UPRAVNIŠTVO
"PROSVETA"
2657 S. Lawndale Ave.
CHICAGO, ILL.

Na celem svetu ni med kadilci drugega prijatelja, kot je Camel

V celi vesoljnosti cigaret ni tako razveseljivega in zvestega prijatelja kot Camel. Nobena druga cigareta ni napravila—in obdržala—toliko prijateljev kot Camel. Camels nikdar ne utrudijo vašega okusa, ne glede na to, če jih še toliko pokadiš. Tako dovršeno so pomešane, da nikdar ne zapustijo cigaretne okusa. Kadarkoli zažgeš Camel, veš, da okušaš najprijetnejše kajenje, ki je kdaj prišlo od cigarete.

Pri izdelovanju teh cigaret je vsa želja, da zadovolji, vsa spretnost, da posluži, največje

tobačne organizacije na svetu. Nič ni predbro za Camels. Najbolj izbrani turški in ameriški tobak. Najbolj spretna mešanica. Najboljši cigaretni papir, ki ga delajo v Franciji. Nobena cigareta ni kot je Camel in boljše ni mogoče napraviti. Camels so najbolj neprekosljiva izbira navajenih kadilcev.

Ako še ne poznaš sladkosti in okusa Camels, odpi sloviti zavitek in poskusi! Priporočamo ti, da primerjaš Camels s katerokoli cigareto, ki je narejena za katerokoli ceno. Vzemi Camels!

